

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана факультету
міжнародних економічних
відносин та туристичного бізнесу

« _____ » серпня 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В ТУРИЗМІ

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»
спеціальність 242 «Туризм і рекреація»
Освітня програма «Міжнародний туристичний бізнес»
Вид дисципліни: обов'язкова

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«28» серпня 2024 року, протокол №19

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

д.с.н., проф., проф. кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії Ірина ШКОДІНА

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Протокол від «26» серпня 2024 року № 24

В.о. завідувача кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

_____ Руслан ЧЕМЧИКАЛЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої програми «Міжнародний туристичний бізнес» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

Гарант освітньої програми «Міжнародний туристичний бізнес» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

_____ Анатолій ПАРФІНЕНКО
(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «28» серпня 2024 року №16

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

_____ Олена МИКОЛЕНКО

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародного бізнесу та консалтинг
Кафедра світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В. о. директора ННІ «Каразінський
інститут міжнародних відносин та
туристичного бізнесу»
Микола ПИСУРЕНКО

«17» вересня 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В ТУРИЗМІ

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Галузь знань: **24 «Сфера обслуговування»**
спеціальність **242 «Туризм і рекреація»**
Освітня програма **«Міжнародний туристичний бізнес»**
Вид дисципліни: **обов'язкова**
ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин
та туристичного бізнесу»

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

«17» вересня 2024 року, протокол №2

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

д.е.н., проф., проф. кафедри міжнародного бізнесу та консалтингу Ірина ШКОДІНА

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та консалтингу

Протокол від «2» вересень 2024 року № 1

В. о. завідувача кафедри міжнародного бізнесу та консалтингу

_____
(підпис)

Руслан ЧЕМЧИКАЛЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньої програми «Міжнародний туристичний бізнес» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

Гарант освітньої програми «Міжнародний туристичний бізнес» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

_____
(підпис)

Анатолій ПАРФІНЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол від «17» вересня 2024 року №1

Голова науково-методичної комісії ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

_____
(підпис)

Ганна ПАНАСЕНКО

Вступ

Програма навчальної дисципліни «Бізнес-планування та управління проектами в туризмі» складена відповідно до освітньо-професійної програм «Міжнародний туристичний бізнес» підготовки магістрів за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є формування теоретичних знань та практичних навичок у сфері бізнес-планування та управління проектами в туризмі, навчити створювати ефективні бізнес-плани та здійснювати управління проектами в умовах сучасних викликів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК4. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми

- формування наступних фахових компетентностей:

СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.

СК7. Здатність розробляти та впроваджувати інновації в діяльності суб'єктів туристичного ринку.

1.3. Кількість кредитів –4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
26 год.	10 год. (2 год. ауд. 8 год. дист.)
Практичні, семінарські заняття	
13 год.	- год.
Лабораторні заняття	
-- год.	- год.
Самостійна робота	
81 год.	110 год.
Індивідуальні завдання	
-	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

РН6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку

РН8. Управляти процесами в суб'єктах індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях, які є складними, непередбачуваними і потребують нових стратегічних підходів.

РН9. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності

2. Тематичний план дисципліни

Тема 1. Сутність туристичного бізнесу та особливості його здійснення в умовах невизначеності

Сутність туристичного бізнесу та його ключові гравці. Особливості бізнесу в туристичній галузі. Імперативи розвитку туристичної галузі. Цінності сталого та відповідального туризму. Тенденції розвитку бізнесу в туризмі. Вплив невизначеності (політичної, економічної, екологічної) на туристичні проекти. Вплив російсько-української війни на міжнародний та національний туризм. Шляхи модернізації регіонального туризму в Україні на сучасному етапі.

Шлях підприємців в Україні: складові успіху та невдач. Власна справа в часи невизначеності. Бізнес-ідея. Як знайти та перевірити бізнес-ідею для власної справи?

Бізнес-модель: сутність та сучасні види. Світові та українські приклади відомих бізнес-моделей. Створення бізнес-моделі. Перевірка життєздатності бізнес-моделі.

Тема 2 Сутність бізнес-планування та управління туристичними проектами

Зміст та предмет бізнес-планування на підприємствах туристичної галузі. Методологія планування на підприємствах туристичної галузі. Функції та цілі розробки бізнес-плану. Загальна методологія розробки бізнес-плану. Програмне забезпечення процесу бізнес-планування (COMFAR (the Computer Model for Feasibility Analysis and Reporting), Project Expert, MS Project, Primavera SureTrack, LivePlan, Bizplan, Business Plan PL, Business Plan Pro та інші.

Види планування та їх взаємозв'язок. Принципи бізнес-планування. Сутність стратегічного планування в туризмі. Стратегічне управління як функція управління. Типи стратегічного планування та їх особливості. Визначення місії підприємства туристичної галузі. Цілі організації та їх характеристика. Цілі як орієнтир стратегічного планування. Постановка цілей по SMART – приклади, критерії.

Сутність системи управління туристичними проектами. Функціональні особливості управління туристичними проектами. Типова організаційна структура управління туристичним підприємством. Особливості управління туристичними проектами. Методика управління проектами. Сервіси для управління проектами: Celoxis, Worksection, Easy Project, Trello та інші.

Тема 3. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану туристичного проекту

Основні етапи формування бізнес-плану. Визначення мети бізнес-план. Збір інформації. Інформаційна база. Вибір структури бізнес-плану. Стислий бізнес-план. Повний та оперативний бізнес-план.

Структура бізнес плану. Міжнародні стандарти бізнес-плану. Форма бізнес-плану в Україні. Вимоги до написання бізнес-плану: вимоги до оформлення його як документу та вимоги до його структури і змісту основних розділів. Ключові помилки при розробці та поданні бізнес-плану. Послідовність розробки бізнес-плану. Особливості бізнес-плану для туристичних проектів.

Бізнес-модельювання: канва як альтернатива бізнес-плану. Бізнес-канва туристичного підприємства. Сутність та етапи заповнення.

Тема 4. Етапи створення та управління туристичним підприємством

Підприємство як суб'єкт ринку та виробничо-ринкова система. Організаційно-правові форми підприємств. Етапи створення підприємства в Україні та світі. Підприємства сфери туризму. Особливості створення туроператора та турагенства.

Економічні параметри підприємства (активи, пасиви, витрати виробництва, дохід, прибуток).

Фінансовий план туристичного проекту. Фінансові аспекти стратегії розвитку підприємства. Значення та зміст фінансового плану. Прогнозування фінансових

результатів. Побудова моделі грошових потоків. Дисконтування. Оцінка фінансового стану туристичного підприємства. Фінансовий стан як система взаємопов'язаних елементів. Класифікація і загальний порядок розрахунку основних показників фінансового стану підприємства. Фінансові коефіцієнти. Оцінка ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості туристичного підприємства. Оцінка фінансових ризиків та управління ними.

Тема 5. Проектний аналіз конкурентного середовища туристичного ринку

Поняття конкуренції та конкурентоспроможності. Механізм конкуренції. Основні складові конкурентного середовища туристичного ринку. Види конкурентного середовища. Модель п'яти сил конкуренції Портера. SWOT-аналіз туристичних проектів. Аналіз PESTEL. Модель конкурентних переваг Бостонської консалтингової групи (BCG Matrix). Аналіз конкурентних стратегій за М. Портером. Конкурентний бенчмаркінг. Схема аналізу профілю конкурента. Конкурентні війни. Опис базових галузевих параметрів.

Тема 6. Управління проектом розробки нового туристичного продукту

Загальна характеристика продукції (послуг). Рішення, які повинні бути відображені на рівні «продукт». Процес розробки (планування) нової продукції. Життєвий цикл продукту. Алгоритм розробки нової продукції. Теорія блакитного океану.

Унікальна торгова пропозиція (УТП): сутність та етапи створення. Унікальна ціннісна пропозиція. Базові підходи до формування ціннісної пропозиції. Сутність та ключові елементи айдентики бренду. Дизайн айдентики: створення впізнаваних брендів.

Проектування окремих видів туристичних послуг. Розробка інноваційного туристського продукту. Заповнення Value Proposition Canvas.

Основні показники ефективності товарів / послуг. Конкурентоспроможність товару (послуги). Методи оцінки конкурентоспроможності товару (послуги): аналітична та графічні.

Тема 7. Проектне планування маркетингової стратегії туристичного бізнесу

Складові маркетингової стратегії для туристичних проектів. Логіка розроблення плану маркетингової діяльності туристичного підприємства. Бізнес-цілі та маркетингові цілі.

Сутність та види маркетингових досліджень. Маркетингова товарна політика. Точки взаємодії. Стратегії маркетингу. Цінові стратегії. Інтернет-маркетингові стратегії. Методи визначення ефективності маркетингових стратегій. Маркетингова політика комунікацій.

Тема 8. Управління рекламною кампанією туристичного проекту

Сутність та етапи проведення рекламної кампанії. Реклама в туризмі: сутність, функції та види. Медійна кампанія: сутність та види. Медіаплан. Медіапланування та його основні показники.

Планування рекламного бюджету Підходи до визначення обсягів рекламного бюджету. Етапи створення цифрового медіа плану. Календар соціальних мереж. Інструменти керування соціальними мережами на туристичному підприємстві.

Сутність та розробка Media brief. Основні елементи бріфу.

Оцінка ефективності реклами.

Тема 9. Управління операційною діяльністю туристичного проекту

Організація операційної діяльності в туристичному бізнесі. Планування та контроль витрат, управління процесами. Цілі та завдання виробничого плану. Структура виробничого плану. Ресурсні обмеження. Калькуляція собівартості продукції (послуги). Прогнози виробництва: песимістичний, оптимістичний, найбільш ймовірний. Виробничі потужності.

Сутність та принципи методології Lean-виробництва. Впровадження методології Lean-виробництва на підприємствах туристичного бізнесу. Розробка та заповнення Lean Canvas.

Виробнича програма туристичного підприємства. Взаємозв'язок процесу виробництва з ризиками. Індикативні параметри виробничої програми. Особливості формування виробничої програми в індустрії гостинності. Виробничі потужності, матеріально-технічний, кадровий потенціал. Оптимізація виробничої програми. Програм для планування виробництва (GMS Рітейл (gms office tools), УкрСклад, HugeProfit, Blue Yonder Demand Planning, Kinaxis RapidResponse, SAP B1, IT Enterprise, Microsoft Dynamics NAV, A5 ERP, ISPro (ІС-ПРО), Oracle E-Business Suit, ERP Perfectum ТВ ін).

Тема 10. Організаційна структура та управління командою проекту

Основні цілі та завдання організаційного плану. Структура організаційного плану. Формування організаційної структури та команди проекту туристичного підприємства.

Сутність та види організаційних структур: лінійні, функціональні та дивізіонні. Сучасні організаційні структури. Мережеві структури.

Організація, мотивація та контроль як складові управління туристичними проектами. Значення людського фактора в управлінні підприємством. Розробка плану управління комунікаціями. Мотивація праці персоналу. Теорії мотивації. Особливості мотивації персоналу в туристичному бізнесі. Створення графіку виконання проекту з використанням інструментів управління часом. Тренінг членів команди для покращення виконання туристичного проекту.

Тема 11. Управління ризиками в туристичних проектах

Поняття ризику та невизначеності. Сутність та види ризиків. Класифікація ризиків за походженням та середовищем виникнення.

Теоретичні основи управління ризиками. Аналіз та управління проектними ризиками. Методи управління ризиками. Структура та цілі розроблення розділу бізнес-плану «Аналіз потенційних ризиків».

Оцінка та формування моделі управління ризиками на підприємствах туристичного бізнесу. Підходи до управління ризиками. Організація процесу управління ризиками на підприємствах туристичного бізнесу. Шляхи мінімізації ризику на підприємствах туристичного бізнесу. Страхування ризиків.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	П	лаб.	інд.	с.р.		Л	п	лаб.	інд.	с.р.
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Тема 1. Сутність туристичного бізнесу та особливості його здійснення в умовах невизначеності	12	4	1			7	12	2				10
Тема 2 Сутність бізнес-планування та управління туристичними проектами	10	2	1			7	11	1				10
Тема 3. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану туристичного проекту	10	2	1			7	11	1				10
Тема 4. Етапи створення та управління туристичним підприємством	11	2	2			7	11	1				10
Тема 5. Проектний аналіз конкурентного середовища туристичного ринку	11	2	1			8	11	1				10
Тема 6. Управління проектом розробки нового туристичного продукту	13	4	1			8	11	1				10
Тема 7. Проектне планування маркетингової стратегії туристичного бізнесу	12	2	2			8	11	1				10
Тема 8. Управління рекламною кампанією туристичного проекту	10	2	1			7	11	1				10
Тема 9. Управління операційною діяльністю туристичного проекту	10	2	1			7	10					10
Тема 10. Організаційна структура та	10	2	1			7	10					10

управління командою проекту											
Тема 11. Управління ризиками в туристичних проектах	11	2	1			8	11	1			10
Усього годин	120	26	13			81	120	10			110

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Сутність туристичного бізнесу та особливості його здійснення в умовах невизначеності	1
2.	Тема 2 Сутність бізнес-планування та управління туристичними проектами	1
3.	Тема 3. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану туристичного проекту	1
4.	Тема 4. Етапи створення та управління туристичним підприємством	2
5.	Тема 5. Проектний аналіз конкурентного середовища туристичного ринку	1
6.	Тема 6. Управління проектом розробки нового туристичного продукту	1
7.	Тема 7. Проектне планування маркетингової стратегії туристичного бізнесу	2
8.	Тема 8. Управління рекламною кампанією туристичного проекту	1
9.	Тема 9. Управління операційною діяльністю туристичного проекту	1
10.	Тема 10. Організаційна структура та управління командою проекту	1
11.	Тема 11. Управління ризиками в туристичних проектах	1
Разом		13

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість год.д.ф.н.	Кількість год. з.ф.н.
1.	Підготовка студентами доповідей з теми 1. Підготовка аналітичних доповідей «Сучасні тренди туристичної галузі», «Стратегії провідних суб'єктів туристичної галузі в умовах війни». Практичне завдання (кейс). Проведення аналізу для реального туристичного бізнесу з акцентом на виклики, пов'язані з невизначеністю.	7	10
2.	Підготовка доповідей студентами з теми 2. Система планів підприємства. Дискусія щодо специфічних особливостей бізнес-планування в туристичному бізнесі та оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку. Практичне завдання «Аналіз сервісів для управління проектами».	7	10
3.	Підготовка студентами виступів з теми 3. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану. Практичне завдання «Канва бізнес-моделі». Рольова гра. «Оцінка	7	10

	бізнес-плану комісією». Ролі: автори бізнес-плану та члени експертної комісії (інвестори, консультанти, фінансові аналітики). Завдання: автори презентує Канва бізнес-моделі, а комісія оцінює його та надає зворотний зв'язок, вказуючи на можливі поліпшення.		
4.	Підготовка до теми 4. Підприємство: етапи створення та функціонування». Кейс «Вибір організаційно-правової форми»: підприємець планує відкрити туристичну компанію, але не впевнений у виборі оптимальної форми власності. Студенти аналізують різні форми та рекомендують найкращий варіант. Під час реєстрації підприємства виникають неочікувані бюрократичні проблеми. Студенти повинні знайти шляхи їх подолання. Проект: Розробка фінансового плану туристичного проекту.	7	10
5.	Підготовка до теми 5 Аналіз конкурентного середовища туристичного ринку. Практичні завдання: Провести аналіз п'яти сил Портера для туристичної компанії у певному регіоні або ніші ринку. Створити карту конкурентів: визначення основних конкурентів на ринку, аналіз їх сильних та слабких сторін, ринкових часток та стратегій.	8	10
6.	Підготовка студентами доповідей з теми 6. Дискусія «Причини невдачі нової продукції (туристичних послуг) на ринку» (на конкретних прикладах), «Стратегія червоного океану проти стратегії блакитного океану», «Від прямої конкуренції до створення блакитного океану». Рольова гра «Генерація ідей нового туристичного продукту» (ролі: менеджер з продукту, маркетолог, фінансовий аналітик, експерт з клієнтського сервісу. Завдання: спільно розробити концепцію нового туристичного продукту, враховуючи різні аспекти та обмеження, враховуючи сучасні тренди та потреби клієнтів).	8	10
7.	Підготовка студентами аналітичних виступів з теми 7. Презентація проектів «Вихід нової туристичної компанії на ринок». Обговорення «Які альтернативні системи розподілу може використати туристична фірма для збуту своїх послуг?». Практичне завдання «Розробка маркетингового плану для нового продукту» (провести аналіз ринку, цільову аудиторію, стратегії просування, бюджет та КРІ. Аналіз ефективності маркетингових каналів - оцінка різних каналів просування (соціальні мережі, SEO, контекстна реклама) для конкретного туристичного продукту).	8	10
8.	Підготовка до теми 7. Планування та організація рекламної кампанії. Практичне завдання «Створення медіа-плану» - визначення оптимальних каналів та інструментів реклами для досягнення цільової аудиторії. Кейс-проект «Розробка брифу».	7	10
9.	Підготовка студентами доповідей з теми 9. Виробничий план. Практичне завдання «Розробка та заповнення Lean Canvas». Кейс «Організація масового заходу»: компанія	7	10

	планує масштабний туристичний фестиваль. Студенти розробляють виробничий план для успішного проведення заходу.		
10.	Підготовка студентами аналітичних доповідей з теми 10 Організаційний план. Презентація групового проекту «Мотивація праці персоналу в туристичній галузі». Кейс «Розширення компанії». Туристична компанія збільшує масштаби діяльності та потребує перегляду організаційної структури. Студенти розробляють нову структуру та планують процес змін. Створення графіку виконання проекту з використанням інструментів управління часом (наприклад, діаграма Ганта).	7	10
11.	Підготовка студентами виступів з теми 11. Оцінка ризиків. Розв'язання задач. Практичне завдання (кейс) «Неочікувані природні катастрофи». Під час реалізації туристичного проекту відбувається природна катастрофа (наприклад, землетрус чи виверження вулкану). Студенти аналізують вплив на проект та розробляють стратегії відновлення.	8	10
	Разом	81	110

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено

7.Методи навчання

Форми та методи навчання: лекція, бесіда, дискусія, проблемний виклад навчального матеріалу, евристичний, аналітичний методи, дослідницький метод, метод проектів, практичні методи (вправи).

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики / форми оцінювання
1	2	3	4
РН6	Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.	Робота в малих групах щодо виконання практичних завдань	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, тестів, презентація результатів виконання кейсів, практичних завдань
РН8	Управляти процесами в суб'єктах індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях, які є складними, непередбачуваними і потребують нових стратегічних підходів.	Лекція, дискусія щодо доповідей за темами семінарських занять, рольові ігри	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, тестів
РН9	Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.	Робота в малих групах щодо виконання практичних завдань, кейсів, рольові ігри	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, тестів, презентація

			результатів виконання практичних завдань
--	--	--	--

Можуть також додатково (замість певних завдань, обговорюється з викладачем) враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera (<https://ru.coursera.org/learn/strategic-business-management-microeconomics>), Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу) та ін;

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем бізнес-планування (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях (підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Результатом застосування цих методів навчання у магістрів будуть сформовані такі **soft skills**:

- критичне мислення - аналіз ситуацій, прийняття бізнес-рішень в умовах невизначеності, виявлення ризиків туристичного бізнесу;

- креативність - розробка нових туристичних продуктів та послуг, генерування ідей для маркетингових стратегій;

- комунікаційні навички - робота в команді, переговори з партнерами, презентування бізнес-планів та проектів;

- лідерство - організація та управління командою, прийняття відповідальності за реалізацію проектів;

- адаптивність - здатність швидко реагувати на зміни на туристичному ринку та адаптувати бізнес-плани відповідно до нових умов;

- фінансова грамотність - розуміння основ фінансового планування, бюджетування та аналізу витрат у туристичному бізнесі;

- аналітичні навички - збір, аналіз та інтерпретація даних для ухвалення рішень щодо управління туристичними проектами.

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни застосовуються такі методи контролю: усний, письмовий, тестовий. Поточний контроль проводиться під час семінарських занять у вигляді усного або письмового опитування, виступів студентів під час обговорення питань, самостійної роботи, тестування, написання есе, рефератів тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) враховується під час визначення підсумкової оцінки з дисципліни у формі **екзамену**.

Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційної роботи – 40. **УВАГА!** У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі подовження дії **обставин непоборної сили** здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **екзамен в дистанційній формі** з використанням платформи Moodle за посиланням <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6270> та Zoom.

Критерії оцінювання знань студентів

Критерії оцінки роботи магістра на семінарських (практичних) заняттях

“5” балів магістр отримує, якщо його відповідь повністю відповідає визначеним критеріям. Він повинен знати відповіді не тільки на всі питання навчальної програми, продемонструвати повні і глибокі знання лекційного матеріалу, а також підручників і

навчальних посібників, але й використати додатковий матеріал (монографії, наукові статті, звіти компаній, статистична інформація тощо). Студент повинен знати як саме здійснюється бізнес-планування на підприємствах туристичного бізнесу, здійснювати порівняльний аналіз, робити логічні висновки, висловлювати власне ставлення до пропонуваного йому проблем, демонструвати знання законодавчих та нормативних актів України стосовно бізнесу.

“4” бали свідчать, що магістр має тверді знання з дисципліни в обсязі навчальної програми, вміє використовувати бізнес інструментарій. Але у розкритті змісту питань були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, або недостатнє висвітлення питань.

“3” бали виставляється тоді, коли знання студентів відповідають мінімуму і не нижче вимог, які існують у вищій школі і є в навчальних планах і програмах. Ці бали виставляється коли студент продемонстрував, хоча і не в повному обсязі, але в цілому, правильні знання програми курсу, виявив розуміння основного змісту питань.

“2-0” балів ставиться при наявності серйозних недоліків, коли знання студентів нижче мінімуму навчальної програми, коли вони мають хаотичний і безсистемний характер, коли у студента відсутнє розуміння не тільки другорядних, але і вузлових питань курсу.

Критерії оцінки відповідей на тестові питання на семінарських заняттях

Тестове завдання передбачає необхідність вибрати одну або кілька правильних відповідей на поставлені питання. Кожна правильна відповідь на тестові запитання оцінюється в 1 бал. На виконання одного завдання відводиться 1-2 хвилини.

Загальна оцінка за тестове завдання виставляється в залежності від набраної кількості балів:

“1” балів виставляється, якщо правильні відповіді складають 90-100%.

“0,8” бали виставляється, якщо правильні відповіді складають 74-89%.

“0,5” бали виставляється, якщо правильні відповіді складають 60 - 73%.

“0” виставляється, якщо правильні відповіді складають до 60%.

Підсумкова оцінка на семінарському (практичному) занятті виставляється на основі оцінювання всіх видів робіт:

Шкала балів за видами робіт

№	Види навчальних робіт	Максимальна оцінка	Примітка
1	Робота на семінарах	0-5	За семінар, незалежно від кількості відповідей
2	Тестування	0-1	За одне правильно виконане завдання

Підсумкова оцінка на семінарському занятті виставляється на основі оцінювання всіх видів робіт:

Критерії оцінки екзамену

Екзаменаційна робота складається із:

- 20 тестів – 1 бал за вірну відповідь (20 балів)
- 2 аналітично-пошукових завдання (10 балів кожен).

10-9 балів - всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в інноваційних наукових доктринах та концепціях дисципліни. Засвоєння основної та додаткової літератури. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі.

8-7 балів - повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для у практичній роботі.

6-5 балів - знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. Засвоєння основної літератури. Помилки і суттєві неточності у відповіді на іспиті.

4-3 балів - прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. Наявність помилок у відповіді на іспиті.

0 – 2 балів - відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання											Екзамен	Сума	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11			Разом
5	5	5	6	6	6	6	6	5	5	5	60	40	100

10. Рекомендована література

Основна література

- 4 Steps to Creating a Financial Plan for Your Small Business. <https://www.netsuite.com/portal/resource/articles/financial-management/small-business-financial-plan.shtml>
- Free business plan examples. <https://www.bplans.com/sample-business-plans/>
- How to create a tour operator business plan in 8 steps (2024). <https://mize.tech/blog/how-to-create-a-tour-operator-business-plan-in-8-steps/>
- How to Write a Winning Business Plan by Stanley R. Rich and David E. Gumpert. <https://hbr.org/05/how-to-write-a-winning-business-plan>
- Алієна-Барановська В.М. Дахно І. Міжнародний туризм: навчальний посібник довідник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 344 с.
- Божидарник Т. Міжнародний туризм / Т. Божидарник: Підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 312 с.
- Волошина С.В. Бізнес-планування: конспект лекцій. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2016. 64 с.
- Про затвердження Порядку проведення оцінювання заяв, критеріїв оцінювання та необхідної кількості балів (оцінки) для прийняття Державним центром зайнятості рішень про надання мікрогрантів на створення або розвиток власного бізнесу, форми бізнес-плану, форми договору про надання мікрогранту, а також кінцевих строків подання заяв та граничної суми мікрогрантів. Наказ міністерства економіки України від 06.07.2022 № 1969 (зі змінами) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-22#Text>
- Стратегії розвитку бізнесу: теорія і практика : навч. посібник / Зоя Галушка, Олена Лусте. - Чернівці : Чернівецьк. над. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 288 с.
- Тарасюк Г.М., Рудківський О.А., Мілінчук О.В., Лагута Я.М. Навчальний посібник з дисципліни «Управління проектами в туризмі» для студентів галузі знань 24 «Сфера обслуговування». Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 101 с
- Угоднікова О. І. Управління проектами в туризмі : навч. посібник; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 141 с.
- Управління проектами = Project Management : навч. посібник / З.І. Галушка, О.А. Волощук. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2018. - 120 с.
- Фінансовий аналіз. Навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Облік і оподаткування» освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» / А.В. Череп, О.В. Гамова, І.А. Козачок .К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 268 с.

14. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. для студентів, які навчаються за спец. 051 -Економіка / Е. І. Цибульська. К. : Видавничий дім «Кондор», 2021. 348 с.

15. Фінансовий менеджмент: практикум. Навч. посібник Вид. друге, доповн./ С.В. Нестерова. К. : Видавничий дім «КОНДОР», 2019. 280 с.

Додаткова література:

1. 51 Tourism and Travel Business Ideas to Start in 2024. <https://wptravel.io/travel-business-ideas-in-tourism-industry/>

2. Tour Operator Business Plan. <https://upmetrics.co/template/tour-operator-business-plan>

3. Kotler, P., Bowen, J.T., Makens, J.C. & Baloglu, S. 2017. Marketing for Hospitality and Tourism : textbook 7th edition. Pearson: England.

4. Now boarding: Faces, places, and trends shaping tourism in 2024. <https://www.mckinsey.com/industries/travel-logistics-and-infrastructure/our-insights/now-boarding-faces-places-and-trends-shaping-tourism-in-2024>

5. Tourism Industry 2024. View Trends, Analysis and Statistics. URL: <https://www.reportlinker.com/market-report>

6. Tourism Statistics. URL: <https://www.e-unwto.org/toc/unwtotfb/current>

7. Travel & Tourism Development Index 2024. <https://www.weforum.org/publications/travel-tourism-development-index-2024/press-release-and-related-contributions-12ce9d1d22/>

8. Your Marketing Mix: the 7 Ps of Travel and Tourism Marketing <https://www.rezgo.com/blog/your-marketing-mix-the-7-ps-of-travel-and-tourism-marketing/>

9. Бачинський, О. (2024). Використання штучного інтелекту як інструменту управління проектами. *Економіка та суспільство*, (61). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-18>

10. Найкраще програмне забезпечення для управління командою 2024 року / <https://worksection.com/ua/blog/10-best-team-management-software.html>

11. Пілюков, А. (2024). Компаративний аналіз теорій і підходів до управління проектами. *Київський економічний науковий журнал*, (5), 114-121. <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2024-5-17>

12. Туристичні потоки. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/tyr/tyr_u/potoki2020_u.htm.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Верховна Рада України. URL: www.zakon.rada.gov.ua

2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

3. Сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org>

4. Міністерство фінансів України. URL: www.minfin.gov.ua

5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua

6. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. URL: www.uaib.com.ua

7. Департамент туризму та курортів. URL: me.gov.ua

8. Туристичні потоки. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/operativ>

9. Особливості розробки прогнозів розвитку туристичної галузі. URL: http://tourlib.net/statti_ukr/orlova2.htm

10. Відео-курс: Управління якістю в туризм. <https://www.youtube.com/watch?v=imXDwQYkvjM>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборonoю відвідування ЗВО студентам денної та заочної форми навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі за посиланням <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6270> та Zoom.